

Motion till riksdagen 2009/10:Sf331

av **Gunvor G Ericson m.fl. (mp)**

Översyn av pensionsreformen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av pensionsreformen.

Motivering

Fem partier (Socialdemokraterna, Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna) kom på 1990-talet överens om det framtida pensionssystemet. Nu har det gått lång tid sedan det beslutades. Den genomförandegrupp som fanns har upphört och regeringen har tillsatt en kontrollgrupp, Pensionsgruppen, med representanter från de fem partierna. Men det är också viktigt att en oberoende översyn görs av pensionssystemet och hur det faller ut för olika grupper i samhället. Har det fungerat som det var tänkt, får pensionärerna rimlig uppräknings av pensionen, är det flexibelt så att individer kan arbeta mindre när barnen är små och mer i andra skeden i livet, ger det stimulans för enskilda att arbeta efter att de fyllt 65 år, är det ett hållbart system både socialt och ekonomiskt och är nivån på garantipensionen tillräcklig? Det är också viktigt att alla partier i riksdagen får information om huruvida pensionssystemet fungerar som det är tänkt, inte bara de fem i kontrollgruppen. Ger pensionsreformen ett långsiktigt hållbart system både socialt och ekonomiskt som går att förena med ett ekologiskt hållbart samhälle?

Kännedomen om den allmänna pensionen är låg. I en undersökning svarar 33 procent att de känner till det ganska väl, 50 procent svarar att de känner till det ganska dåligt och 12 procent svarar att de inte alls känner till det (enligt Lars-Eric Holmkvists betänkande i Pensionsadministrationsutredningen). För en tid sedan har regeringen också beslutat om att inrätta en särskild pensionsmyndighet, vilket kan vara bra för att öka kunskapen. Men det behövs mer och vid en översyn av pensionsreformen bör man se över hur man kan öka kunskapen om och eventuella behov av förändringar i systemet. Det är

Fel! Okänt namn på

viktigt att systemet i sig fungerar på ett bra sätt både ekonomiskt och socialt och att människor känner tillit till att det fungerar. Så är inte fallet i dag.

Den allmänna pensionen består av tre delar:

- ? Inkomstpension – räknas upp utifrån utvecklingen av den genomsnittliga inkomsten.
- ? Premiepension – följer värdeutveckling utifrån de val pensionsspararen gjort.
- ? Garantipension – är knuten till prisbasbeloppet. Låg inflation = låg uppräkning även om priser på basvaror kan ha ökat.

Därtill kommer tjänstepension som en hel del anställda saknar eftersom de inte har kollektivavtal. Det är något som inte alla tänker på och som behöver uppmärksammas mer.

Regeringen lade nyligen fram en proposition, 2008/09:219 Utjämnat värde för buffertfonden vid beräkning av balanstalet. Den handlade om att den s.k. bromsen har slagit till, vilket innebär försämrade pensioner. Det blev inte lika lätt för partierna bakom pensionsuppgörelsen att stå upp för pensionssystemets baksidor när de blev tydliga.

Regeringen hade låtit Försäkringskassan snabbt utreda om inte den tillfälliga nedgången skulle kunna fördelas på flera år i stället, och därmed inte bli lika kännbar. I propositionen föreslogs därför en ändring i 1 kap. 5 a § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension för att förändra beräkningen av balanstalet, den s.k. bromsen, inom ålderspensionssystemet. Förändringen innebär att balanstalet beräknas som ett medelvärde av de tre senaste årens redovisade marknadsvärde för buffertfonden i stället för att som i dag utgå ifrån marknadsvärdet vid en enda tidpunkt. De flesta remissinstanser avstyrkte dock förslaget.

Det gjorde även Miljöpartiet de gröna. Vi tyckte bl.a. att den nya konstruktionen hade allvarliga brister, vilket flera tunga remissinstanser hade påpekat. Däribland Försäkringskassan som ju var den myndighet som utrett frågan.

Vi ställer oss dock självklart positiva till ambitionen att mildra effekterna av konjunkturedgången, men menar att det finns mer effektiva åtgärder för att förbättra den ekonomiska situationen för pensionärerna. En strävan efter jämnare skatteuttag mellan pensionärer och arbetande är t ex viktigt. Likaså att förbättra situationen för dem som har det sämst, t ex genom höjt bostadstillägg och skälig levnadsnivå.

När effekten blev så tydlig som den nu blev när bromsen slog till, finns det ännu större anledning att utvärdera och se över om systemet fungerar långsiktigt hållbart både socialt och ekonomiskt. I enlighet med vad som sägs ovan vill vi att även andra mindre påtagliga, men minst lika viktiga effekter uppmärksammas. Mot bakgrund av ovanstående bör riksdagen ge regeringen tillkänna behovet av en översyn av pensionsreformen.

Vi skrev en liknande motion under förra motionstiden som behandlades i socialförsäkringsutskottets betänkande 2008/09:SfU1 Utgiftsområdena 10, 11 och 12 inom socialförsäkringsområdet. Motionen avslogs tillsammans med

Fel! Okänt namn på

andra motioner, men utan att argumenteringen i denna motion bemöttes. Av detta skäl återkommer vi i samma fråga.

Stockholm den 1 oktober 2009

Gunvor G Ericson (mp)

Thomas Nihlén (mp)

Jan Lindholm (mp)